

Kmetijske in rokodelske Novice.

Na svitlobo dane od c. k. krajske kmetijske družbe.

Tečaj VI.

V sredo 5. maliga serpana 1848.

List 27.

Hvala petja.

Na nebu ko sonce zasije,
Ogreje ti merzlo serec;
S perutni če sreča te krije,
Po volji vse dobro ti gré:
Veselo prepevaš zdravice,
Uživaš nebeški tů raj,
Rudeče ti barva se lice;
Kdo bolji od tebe je zdaj? —

Veselja pa dnevi zbežijo,
Izgrešil če sreče si sled,
Nadloge ti léta tāmniyo,
Primešajo strupa u med:
Jez tudi te slišim prepévat',
Pa milo razlega se glas,
Te vidim si boljje dozdevat',
Pa silno nevsmiljen je čas! —

Preljubi! zdaj vidiš, de poje,
Serce ko veselo kipi,
Polajša tud' dneva si svoje,
Če revčeka nesreča modri:
Zatorej si strune vberimo,
In pesmico pojmo lepó,
Nebá mi Gospoda hvalimo,
Ki vlada vse z modro rokó!

Likar.

Zmota zastran zelene kave.

Dosti vas, dragi Slovenci, v Terst prihaja in sicer práv pogostama, ali pridete vozniki trgovskega blaga ali prodajavci domačih pridelkov, ali v drugih opravilih. Kadar se tů po lepih dolgih in širokih ulicah sprehajate, ogledaje lepó in umetno sozidane hiše ali čudolepe z mnogimi tkavskimi ali umetalskimi izdelki napolnjene založnice štacunarjev, zapazite tudi sēmtertje pred založnicami velikih trgovcov po štiri, šest in več delavcov, kateri sparama hodnične ali konopnene vreče (žaklje) terdno deržaje, si jih verlo eden proti drugimu mečejo in neprenehama mahajo z njimi. Po vrečih, komaj na deseti del napolnjenih, nekaj rešetá, in kader od nekakošne notranje višnjevazelene farbe zlo umazane pridejo, jih delavci z drugimi namestijo in svoje delo vnovič začnó.

Ali véste kaj je tó? Tó je farbanje kave (koféta), — opravilo po katerim vam, vašim gospodinjam ali vašim poslam pri vas domá kupci in

štacunarji malopridno kavo za dobro, in kavo srednje baže za boljši prodajajo. To pa ni obertniško opravilo, po katerim se sirovi natorni pridelki izdelujejo, ki drugači ljudém v porabo priti ne morejo. Kava je le takošna za človeški živež zdrava in dobra, kakoršno je Bog dal, to je, kakoršno je zernje iz tiste češnjice in iz tistiga mešička, v katerim zavito je na drevesu dozorelo, zruženo bilo; ravno kakor fižol, grah in drugo sočivje je le takošna za človeški živež dobro, kakoršno je bilo iz stročja zruženo ali zmlačeno. Namen farbanja kave je pa, zernju lepši videz napraviti, in za to opravilo, brez de bi se nje notranja lastnost in slast le za bilico popravila, ceno čez vrednost povikšati. To je tedaj, če smemo pravo imé povedati, očitna sleparija.

Pa niso ne pošteni teržaški trgovci in tudi ne vaši domači kupci te sleparije toliko krivi, kakor marveč Vi sami zató, kër mislite, de je le zeléna kava nar boljši. Ni še dosti lét, odkar se v Terstu kava zeléno farba, in ne vé se pravi vzrok tega opravila. Pravijo, de je nek tergovec zapazil, de je kava čeravno srednje baže, med katero se je nikoliko indige in oglja zatrosilo, lepo oglašeno, zelenkasto zernje dobila, de je tedaj kavo, kar jo je v svoji založnici srednje baže imel, s stolčnim ogljem in indigo obdelati dal, in tako kupcam za skušnjo poslal, in de je zeléno farbana kava ljudém, ki jo na drobno za živež kupujejo, zlo dopadla. Berž ko ne, so jim tudi štacunarji, nadjaje se večiga dobička, nakvasili, de je zelena in pa le zelena kava nar boljši baže. Morde je tudi k ti zmoti pripomogla tista golufija, ki je v Olandii že dolgo v navadi. Tam kavo na rumeno (žolto) farbajo, sogrejejo sirovo zernje na vročih železnih ploščah (plehah), de rumenkasta postane, kakor v začetku v ponvi, kader se žgè. S tem pa so ljudje na dvoje goljufani, prvič na težji, kër se sogreta kava narase in težji pride, — drugič na ceni, kër slabo ameriškansko kavo za dobro levantinsko ali indijansko plačujejo. Ogibati se tiste goljufije, so se mende ljudje v naših deželah na zeleno kavo vergli, pa zabredli so iz ene goljufije v drugo. Resnično je, de zdaj na Krajskim, Koroškim, Štajarskim, in tudi na Mažarskim v šta-